

iStock

MALE ŽIVOTINJE neodoljive ALI ZAHTJEVNE

KUĆNI LJUBIMCI

Piše **Valentina Šilić**
dr. vet. medicine
Veterinarska klinika Kreszinger
www.klinika-kreszinger.com

Preporučuje se hrčke, miševе, degue, kuniće... držati u paru, čime se postiže zadovoljavajuća dobrobit za njih te se smanjuje mogućnost razvijanja nepoželjnog ponašanja

Zbog ubrzanog načina života, skućenog životnog prostora, života u gradu mnogi se ljudi odlučuju za male kućne ljubimce koje mogu "pospremiti u kutiju". No, mali čupavci kao što su hrčci, miševi, štakori, zamorčići, kunići, degui ili činčile nikako nisu "lagani" ljubimci. Prije nabave savjetujemo da razgovarate s vlasnicima ovih predivnih ljubimaca kako biste se uvjerali jesu li te životinje ljubimci za vas, jer svaka je od njih drugačija po fiziološkim i društvenim potrebama.

Pravilnom brigom i izborom staništa i prehrane možete spriječiti mnoge zdravstvene probleme. Stanište, tj. kavez u kojem će boraviti vaš ljubimac većinu dana, prilagodite broju jedinki, imajte na umu da će životinja narasti i da će trebati veći životni prostor. Većina ljubimaca o kojima ovdje pišemo glode i glodanje spada u njihovo fiziološko ponašanje. Za materijal kaveza najbolje je stoga odabrati tvrdu plastiku ili metal, ali sa zaobljenim kutevima. Savjetujemo da kavez bude otvoren (žičana konstrukcija preko podnice) kako biste mogli promatrati ljubimca.

DRUŠTVENI ČUPAVCI

Kavez svakako treba obogatiti interaktivnim igračkama (kotači, tuneli, penjalice, ljučjačke) te kućicom kako biste spriječili moguća nepoželjna ponašanja (samoozljeđivanje, destrukcija, nezainteresiranost za okolinu) zbog dosade. Ove životinje, naime, veći dio dana provode same i zatvorene pa je poželjno da imaju igračke.

Većinom su izuzetno društvene, preporučuje se držati ih u paru, čime se postiže zadovoljavajuća dobrobit za njih te se smanjuje mogućnost razvijanja nepoželjnog ponašanja. Uvijek je važno pri izboru pripaziti na spol životinja, zbog mogućeg neplaniranog potomstva i agresivnosti nekih jedinki (štakori i hrčci).

Kavez ne smije biti na prolaznom mjestu niti stalno izložen suncu, toplini ili hladnoći. Poželjno je da mali ljubimci nisu izolirani, tj. da ne budu u sobi u kojoj se ne boravi, ali ne smiju biti izloženi ni stalnoj buci

MOGU UGRISTI

Podloga kaveza treba biti netoksična, upijajuća i prilagođena vrsti životinje. Miševi, štakori i hrčci te zamorčići i degui najčešće borave na piljevini, kunići na peletima, a činčile na slami ili sijenu. Kavez čistite dva puta tjedno, vodite brigu o čistoći posuda i napajalica.

Većina vlasnika iznenadi se kada shvate da njihovi novi kućni ljubimci nisu pripitomljeni, nego vrlo često grizu i boje se ljudskog kontakta. Takve jedinke treba postupno učiti "na ruke". Mlade jedinke vrlo će brzo prihvatiti vlasnike.

Za zdravlje vašeg ljubimca veliku ulogu ima pravilna i kvalitetna prehrana. Jedno od glavnih pravila u prehrani je da nikada ne uvodite naglo novu namirnicu, dobro se informirajte koje dodatke hrani ljubimac smije dobivati.

KARAKTERISTIKE POJEDINIH VRSTA

■ **Hrčci su glodavci koji veći dio aktivnosti** (igranja i jedenja) provode noću. Karakteristični su po zakapanju i spremanju hrane. U prirodi se hrane biljkama, sjemenkama, voćkama i insektima. Kao kućni ljubimci najčešće se hrane gotovim dehidriranim peletima (proteini 15-20% i puno vlaknine). Povremeni dodatak prehrani mogu biti sjemenke jer su bogate mastima. Prehrana isključivo sjemenkama može dovesti do pretilosti, ali i manjka kalcija. U prehranu uvijek možete uvesti svježe voće i povrće, komadiće grančica i svježeg drveća. Ne preporučuje se davati im kupus, sirovi krumpir, lišće rajčice, rabarbaru, ljudsku hranu bogatu šećerima (voćni šećer, med) te ostalu visokokaloričnu hranu. Najčešći zdravstveni problemi su proliferativni ileitis (upala crijeva), dijareja, gubitak dlake kao posljedica infestacije parazitom demodeksom. Kod starijih životinja česti su tumori. Ženke su vrlo agresivne prema drugim jedinkama i valja ih držati samostalno.

■ **Miševi i štakori su glodavci koji su podjednako aktivni noću i danju.** Najbolja im je balansirana gotova hrana, peleti (4% proteina i 5% masti) uz dodatak sjemenki (raznolike mješavine). Kod ovih je životinja uvijek dobro pratiti njihovo disanje, sekret iz nosa ili očiju jer vrlo često imaju

Kavez ne smije biti na prolaznom mjestu niti stalno izložen suncu, toplini ili hladnoći. Poželjno je da mali ljubimci nisu izolirani, tj. da ne budu u sobi u kojoj se ne boravi, ali ne smiju biti izloženi ni stalnoj buci

kronične bakterijske i virusne bolesti respiratornog sustava te ugrizne rane koje nastaju kao posljedica tučnjava.

■ **Činčile su noćni pustolovi**, a dan obično prespavaju. Izrazito su društveni i svakodnevno imaju potrebu za kretanjem izvan kaveza. Najsigurnije im je kupiti gotovu hranu uz dodatak svježeg bilja i grana koje glodu. Činčile se ne kupaju, krzno čiste u pijesku, u prosjeku žive 15 godina. Najčešće imaju problema sa zubima i zatvorom. S obzirom na kvalitetu krzna toplinski udar je vrlo čest.

■ **Degui su po načinu života**, društvenim karakteristikama i prehrani vrlo slični činčilama. Kao podlogu koristite piljevину, ali ne presitnu. Svakako izbjegavajte voće i prerađene šećere u prehrani.

■ **Zamorčići su primarno biljojed.** Njihove prehrabene preferencije isključivo ovise o tome koliko im se različite hrane nudilo dok su bili mladunčad. Kvalitetno sijeno (vlaknina) trebalo bi biti zastupljeno u 80% prehrane, no valja izbjegavati leguminoze i lucerne. Ne sintetiziraju vitamin C, dobivaju ga isključivo iz hrane, a njegov manjak može dovesti do niza problema s kostima, zubima i razvojem jedinke. To su vrlo društveni čupavci, preporuka ih je držati u paru.

Najčešći zdravstveni problemi su dentalni problemi, bakterijski enteritis, bakterijski pododermatitis, gubitak dlake u nekastriranih ženki te parazitarne infestacije (uši i grinje) ili gljivice. Vrlo su osjetljivi na toplinu pa toplinski udar nije neuobičajen. Česte su bolesti mokraćnog sustava, mokraćni kamenci (krvavi urin, mršavljenje, gubitak apetita).

■ **Kunići su dvojezupci**, prehrana im se temelji na suhom sijenu uz dodatak svježeg voća i povrća te suhih grančica voćki. Kao i kod zamorčića raznolikost hrane koju će jesti isključivo ovisi o poznavanju hrane koju su jeli dok su bili mladunčad. Osjetljive su životinje koje vrlo često imaju

dentalnih i probavnih problema koji mogu dovesti do zatvora, nadutosti, dijareje. Specifični su po jedenju cekotrofa (oblik stolice, prva pasaža hrane) pa ako ga pronađete u kavezu, to može značiti da je kunić bolestan. Vrlo su česte respiratorne infekcije bakterijom Pasteurella spp. (pneumonije i konjunktivitis). Trebate redovito pregledavajte nokte, čistocu krzna i ušiju. Po potrebi provodite i toaletu analnog područja. Prije puštanja ljubimca iz kaveza osigurajte prostor kako vam ne bi uništio vrijedne stvari ili pobjegao.

OBRATITE PAŽNJU

SIGNALI VAŽNI ZA ZDRAVLJE

Znakovi na koje biste uvijek trebali obraćati pozornost, a mogu vam pomoći da primijetite je li vaš ljubimac bolestan su apetit, tjelesna težina (redovito vaganje), kvaliteta dlake, način disanja, boja urina, defekacija, zainteresiranost za igru. Redovito mu pregledavajte nokte, čistocu krzna i ušiju. Po potrebi provodite i toaletu analnog područja. Prije puštanja ljubimca iz kaveza osigurajte prostor kako vam ne bi uništio vrijedne stvari ili pobjegao.

iStock